

PRECONDITIONS OF INNOVATION ACCOUNTING ORGANIZATION IN REGULATED RECREATION ZONES

ПЕРЕДУМОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНОГО ОБЛІКУ В ЗОНАХ РЕГУЛЬОВАНОЇ РЕКРЕАЦІЇ

Naumenko T.O. / Науменко Т.О.

Senior Lecturer / Старший викладач

Pervomaysk branch of the

National University of Shipbuilding named after Admiral Makarov,

Pervomaysk, Odeska 107, 55200

Первомайська філія

Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова, Первомайськ,

вул.Одеська 107, 55200

Анотація. Автором запропоновано визначення передумов організації інноваційного обліку як необхідного контрольного-аналітичного ресурсу інноваційної управлінської територіально-рекреаційної системи зон регульованої рекреації (ТРС ЗРР) на основі виконаних досліджень особливостей та проблем рекреаційної діяльності як складного процесу динамічної системи, викликаних безконтрольним природокористуванням, які негативно відображаються як на стані рекреаційних ресурсів, так і на дохідній частині бюджету регіонів. До їх складу віднесено розроблені та представлені моделі організаційної структури, в основі якої повинні діяти закони економіки знань та функціональної взаємодії, фактори впливу на рекреаційну діяльність та група показників, від яких, на погляд автора, залежить бажаний синергетичний ефект ТРС ЗРР в якості фундаментальної інформаційної бази інноваційного обліку.

Ключові слова: рекреація, рекреаційна діяльність, зона регульованої рекреації, синергічна взаємодія, економіка знань.

Вступ. Питання приросту доходів від використання рекреаційних ресурсів на регіональному та державному рівнях є актуальним питанням сьогодення. Особливої уваги заслуговують території з рекреаційно-туристичним потенціалом. Адже, згідно з оцінкою ландшафтних ресурсів, потенційний фонд природоохоронних, оздоровчих і рекреаційних територій складає 12,1 млн. га, тобто 20% площі території України, що відповідає міжнародним показникам раціонального збереження природно-рекреаційних ресурсів. За статистичними даними в Україні діє 19 національних природних парків та 45 регіональних ландшафтних парків [1].

Враховуючи особливості поділу території з рекреаційними ресурсами на зони відповідно до ст.21, 23 Закону України «Про природно-заповідний фонд України» та особливого режиму використання рекреаційних ресурсів відповідно до цього ж Закону, існує проблема в регулюванні використання рекреаційних ресурсів в зонах регульованої рекреації ландшафтних парків. Це пов'язано, в першу чергу, з механізмом фінансування адміністрацій ландшафтних парків, правилами ведення рекреаційної діяльності [2] та адміністративними повноваженнями в управлінні нею. Проблеми посилюється тим, що, на жаль, рекреацію і туризм розглядають нарізно. І, як наслідок, зростає інтенсивне забруднення та деградації територій зон, неконтрольований відтік потенційних грошових надходжень.

Тому, дослідження рекреаційної діяльності – один з найбільш молодих напрямків сучасної науки. Вагомий внесок в вирішення проблем розвитку рекреаційної діяльності належить: І.В.Зоріну, В.С.Преображенському, Ю.А.Веденіну та інш. І, важлива місія контролю та аналізу динамічних змін ресурсного стану територій та рекреаційної діяльності в межах зон регульованої рекреації, як запобіжних заходів виходу із критичного стану, належить обліку. Але сучасний стан його організації потребує серйозних доопрацювань.

Так, як не варто залишати без уваги безконтрольне природокористування з потенційними можливостями щодо збагачення держави, то цілком імовірно, що стратегічним напрямком вирішення порушеної проблеми є дослідження та визначення передумов, необхідних для організації дієвих заходів, здатних забезпечити виведення рекреаційної діяльності на новий виток розвитку.

Основний текст. Рекреаційні зони ландшафтних парків є складною соціально-економічною системою. Ще колектив учених на чолі з В.С. Преображенським створив базисну модель територіально-рекреаційної системи (ТРС), яка була представлена у вигляді субстрактної моделі як складна керована і частково самокерована соціально - демоекологічна система. Особливості розвитку ТРС висвітлювали: М.Долішній, О.Шаблій, І.Смаль, В.Євдокименко та інш.

Історично концепція системності в рекреаційній діяльності була започаткована ще в 1969 р московськими вченими В. Преображенським і Л. Мухіною. Безсумнівно, вона повинна мати місце і в реорганізації та розвитку рекреаційної діяльності, виражатись чіткою взаємодією елементів рекреаційної системи. І в результаті мають виконуватись наступні завдання:

- налагодження достатнього інформаційного потоку даних;
- виконання інноваційних заходів в межах нормативно-законодавчої бази;
- спонукання до інвестиційних заходів підприємців;
- виведення рекреаційної діяльності та перебування відпочивальників-рекреантів на території ландшафтних парків на легальний рівень.

Першочерговою задачею підготовчого етапу інноваційних зрушень повинно стати створення організаційної структури, модель якої і запропонував автор в частині управління зонами регульованої рекреації (ЗРР) (рис.1).

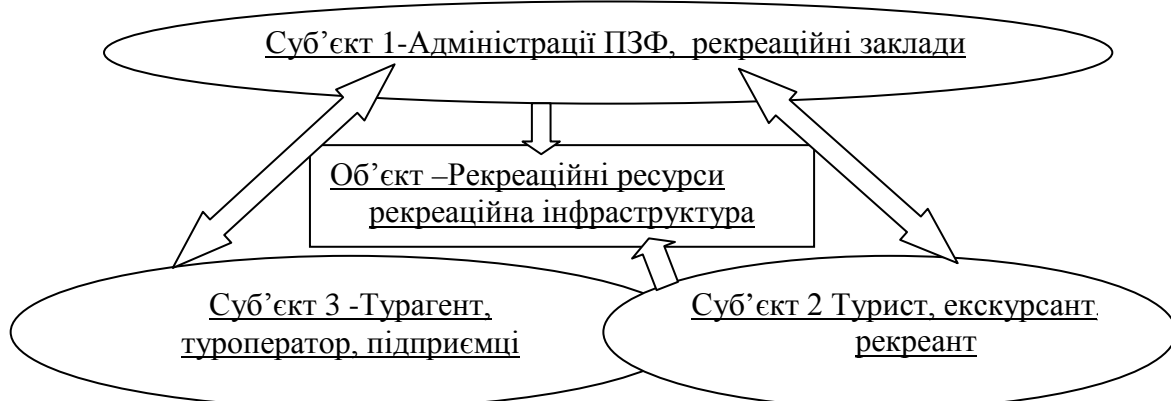

Рис.1 Модель організаційної структури

Авторська розробка

Така організаційна структура характеризується ієрархічною властивістю і покликана виконувати перелічені вище завдання шляхом управлінських рішень *Суб'єкта 1*, розвиваючи та використовуючи природно-ресурсний потенціал ландшафтних парків та регіону в обхід критичних спадів.

Взаємодія об'єктів наведеної моделі повинна базуватись на концепції збалансованості, яка, в свою чергу, будується на принципі стійкості. Цей принцип був виділений в якості пріоритетних матеріалами Конференції ООН зі сталого розвитку Ріо+20.

Автор відобразив описану взаємодію функціональною залежністю (рис.2).

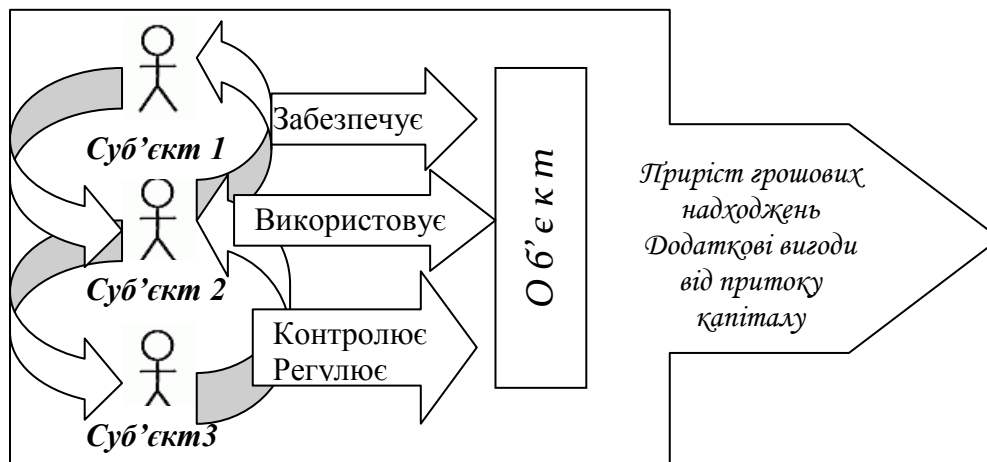

Рис.2 Функціональна взаємодія ТРС ЗРР

Авторська розробка

Принцип же стійкості полягає у створенні механізмів рекреаційної діяльності, здатних забезпечувати відновлення рекреаційних ресурсів. Слушно врахувати, що цикли рекреаційної діяльності є стійкою комбінацією процесів, які повторюються на протязі певного проміжку часу.

В основі моделі (рис.1) повинні діяти закони економіки знань, які мають прийти на зміну законам економіки експлуатації та винищення природи, в якій головною метою функціонування суб'єктів не є максимізація прибутку будь-якими засобами, не зважаючи на наслідки. Тому керівному суб'єкту ландшафтних парків (рис.1) доцільно, перш за все, спрямувати свої зусилля на формування середовища для розвитку економіки знань з контролюючим «важелем» - інноваційною обліковою системою, інформація якої буде носити фінансовий та нефінансовий характер, щоб охопити минулі та майбутні події розвитку та відображати як внутрішні, так і зовнішні процеси ТРС ЗРР.

Щодо інформаційного навантаження, в результаті аналізу факторів впливу на рекреаційну діяльність було виділено групи показників, які, на погляд автора, потрібно ввести до складу фундаментальної бази інноваційного обліку. Це основні індикатори сталого розвитку туризму та нормативні показники рекреаційного навантаження [3]. Допустимим рекреаційним навантаженням, в наукових колах, вважається гранична місткість території для забезпечення нормальних умов відпочинку без порушення відновлювальних властивостей природних ресурсів. І в якості базових показників для визначення рекреаційного навантаження та рекреаційної ємності, автор пропонує прийняти

ідентифікацію зони, наприклад, *Zona1* та площу кожної зони (га), які можуть бути вихідними даними геоінформаційних систем, не можуть вимірюватись в грошовому вираженні, але їх введення необхідне для реальної бази створення вартості.

Результатом інноваційних облікових процесів має бути розрахунок інтегрованих показників, що стануть базою для факторного та іншого видів аналізу керування конфігураціями туристичних потоків, відпочивальників і рекреантів, виконання рекреаційних та економічних заходів.

Висновки.

В результаті досліджень виявлений низький рівень організації контролюючих та регулюючих заходів щодо використання рекреаційних ресурсів в зонах регульованої рекреації в рамках концепції системності та збалансованості з врахуванням всіх впливових на них факторів, і, як наслідок, спостерігається негативний вплив на дохідну частину бюджету регіонів із заповідними територіями. І, важлива місія в виправленні такого незадовільного стану рекреаційної діяльності належить обліку. Лише, на думку автора, сучасний стан організації обліку рекреаційної діяльності не задовольнить назрівші інформаційні потреби і потребує серйозних доопрацювань. Таким чином, потрібна розробка та побудова фундаментальної бази інноваційного обліку, інформація якого буде носити фінансовий та нефінансовий характер. До складу такої неоднорідної інформації, на думку автора, обов'язково повинні ввійти основні індикатори сталого розвитку туризму та нормативні показники рекреаційного навантаження. А в якості базових показників для визначення рекреаційного навантаження та рекреаційної ємності автор пропонує показники нефінансового характеру, необхідні для реальної бази створення вартості: ідентифікація та площа кожної зони, які можуть бути вихідними даними геоінформаційних систем. Крім інформаційного забезпечення інноваційних облікових процесів, необхідно удосконалити організацію управління рекреаційною діяльністю ландшафтних парків. На думку автора, вона може бути представлена моделлю організаційної структури, яка повинна забезпечувати синергічну, регламентовану нормативно-законодавчою базою природно-заповідного фонду, взаємодію в рамках закону економіки знань, концепції системності та збалансованості. Модель функціональної взаємодії також представлена автором.

Загалом, впровадження інноваційних підходів дозволить побудувати не лише інноваційний облік, а й інноваційну управляючу систему рекреаційної діяльності в зонах регульованої рекреації, здатну вивести її із тіні та забезпечити економічний ефект.

Література:

1. Воробйова О.А., Дишловий І.М., Харічков С.К. Проблеми природокористування та сталого розвитку в рекреаційно-туристичній сфері: Монографія. – Одеса: ІПРЕЕД НАН України, 2009. – 374 с.
2. Положення про рекреаційну діяльність у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду України, затв. наказом Міністерства охорони

навколишнього природного середовища України.–.2009 – N 330.

3. Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: методологія та методика аналізу, термінологія: Монографія – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2001.

References:

1. Vorobiova, O.A., Dyshloviy, I.M. and Kharichkov, S.K. (2009), *Problemy pryrodokorystuvannia ta staloho rozvytku v rekreatsiino-turystychnii sferi*, [Problems of nature use and sustainable development in the recreational and tourist area], IPREED NAN Ukrainy, Odesa, Ukraine.

2. Regulations on recreational activity within the territories and objects of the Nature Reserve Fund of Ukraine, approved by the order of the Ministry of Environmental Protection of Ukraine.–.2009 – N 330.

3. Beidyk, O.O. (2001), *Rekreatsiino-turystski resursy Ukrainy: metodolohiia ta metodyka analizu, terminolohiia* [Recreational and tourist resources of Ukraine: methodology and methods of analysis, terminology], Vydavnycho-polihrafichnyi tsentr «Kyivskiy universytet», Kyiv, Ukraine.

Abstract. *In the scientific article, the author has substantiated that as a result of research it has been revealed a low level of control and regulation measures' organization concerning the usage of recreational resources in regulated recreation areas within the concept of systematicity and equilibrium taking into account all influencing factors and, as a consequence, there is a negative impact on the income part of the budget of regions with conservation areas. The important mission in improving such an unsatisfactory state of recreational activity is accounting. According to the author's point of view, the current state of organization of accounting recreational activity will not satisfy information requirements and will demand of serious remedial activities. Thus, it is necessary to develop and build a fundamental innovation accounting base, the information of which will be financial and non-financial in nature. In the author's opinion, such heterogeneous information must include the main indicators of sustainable tourism development and normative indicators of recreational load. As the basic indicators for determining the recreational load and recreational capacity, the author has proposed non-financial indicators necessary for a real base of value creation: identification and area of each zone, which may be the output of geo-information systems. Besides informational support of innovative accounting processes, it is necessary to improve the organization of recreational activity management of landscape parks. According to the author's position, it can be represented by the model of organizational structure, which should provide a synergistic, regulated standardized and legislative framework of the nature-reserved fund, interaction within the framework of the law of knowledge economy, the concept of systematicity and equilibrium. The model of functional interaction has been also presented by the author. Substantially, the introduction of innovative approaches will give an opportunity to build not only an innovative accounting, but also an innovative system of recreational activity in the regulated recreation zones, which can put it out of the shadows and provide economic effect.*

Key words: *recreation, recreational activity, regulated recreation area, synergistic interaction, knowledge economy, concept of systematicity and equilibrium.*

Статья отправлена: 19.10.2019 г.

© Науменко Т.О.